

УДК 336.22:631.16

Оподаткування сільського господарства в умовах трансформації спеціальних податкових режимів / Лупенко Ю.О., Тулуш Л.Д. // Економіка АПК. – 2016. – № 1. – С. 5.

У статті наведено комплексну оцінку чинної практики оподаткування сільськогосподарських товаровиробників в Україні, яка передбачає переважне застосування спеціальних податкових режимів. Відмічається, що функціонуючий податковий інструментарій запроваджувався наприкінці 90-х років як тимчасовий, проте застосовується четвертий п'ятирічний період без суттєвих змін. Унаслідок цього він практично втратив стимулюючий вплив на розвиток аграрної галузі в Україні, і в першу чергу – на темпи інвестиційної активності.

Встановлено, що нинішня практика оподаткування сільськогосподарських підприємств є значною мірою політичним компромісом, що сформувався в процесі поступової трансформації спеціальних режимів оподаткування, бюджетних можливостей щодо підтримки розвитку сільськогосподарського виробництва та досягнутого рівня податкового адміністрування в галузі. При формуванні податкового механізму в сільському господарстві належною мірою не враховуються наукові засади функціонування системи оподаткування.

Визначено рівень та структуру державної фінансової підтримки розвитку сільськогосподарського виробництва за рахунок застосування спеціального податкового інструментарію. Окреслено ключові недоліки спеціальних режимів прямого і непрямого оподаткування сільськогосподарських підприємств, а також охарактеризовано економічні ефекти, зумовлені застосуванням спеціального податкового інструментарію в аграрній галузі економіки.

Доведено, що спеціальні режими оподаткування, які набули значного поширення в сільському господарстві, розроблялися для іншої моделі аграрної економіки, із переважанням багатопрофільних соціально-орієнтованих сільгосппідприємств. Встановлено, що відсутність будь-яких обмежень щодо використання спеціальних податкових режимів сільгосппідприємствами призвела до втрати державою можливості ефективного впливу на напрями розвитку аграрної галузі з метою формування збалансованої структури агропромислового виробництва в Україні.

Проаналізовано ключові законодавчі новації щодо реформування спеціальних режимів оподаткування сільськогосподарських підприємств, здійснено оцінку їх впливу на економічні показники діяльності окремих галузей сільського господарства.

Сформовано ключові завдання реформування системи оподаткування сільського господарства, якими передбачено вирівнювання економічних умов господарювання, мінімізацію негативного впливу на економічні рішення господарюючих суб'єктів, формування надійного джерела фінансового забезпечення розвитку сільських громад, унеможливлення оптимізаційних податкових схем, що обумовлюють економічні викривлення.

Обґрунтовано заходи у сфері прямого оподаткування, реалізація яких забезпечить вирівнювання податкових умов господарювання для різних груп сільгосптоваровиробників, збереження інвестиційної активності в галузі, підвищення рівня зайнятості у сільській місцевості.

Розроблено напрями проведення податкової реформи у сільському господарстві, реалізація яких забезпечить усунення наявних диспропорцій в структурній будові аграрного сектору економіки, а саме дасть змогу збільшити частку малого та середнього соціально-орієнтованого аграрного бізнесу в загальних обсягах аграрного виробництва, підвищити конкурентоспроможність малих форм господарювання на селі, що позитивно позначиться на рівні сільської зайнятості та ресурсній базі бюджетів сільських громад. Табл.: 2. Рис.: 7. Бібліогр.: 25.

Ключові слова: система оподаткування, податкова реформа, спеціальні податкові режими, податкові преференції, податкове стимулювання, державна фінансова підтримка, сільськогосподарський податок, податок на додану вартість, плата за землю.

В статье осуществлена комплексная оценка действующей практики налогообложения сельскохозяйственных товаропроизводителей в Украине, предусматривающая преимущественное применение специальных налоговых режимов. Отмечается, что функционирующий налоговый инструментарий вводился в конце 90-х годов как временный, однако применяется четвертый пятилетний период без существенных изменений. Как следствие, он практически утратил стимулирующее влияние на развитие аграрной отрасли в Украине, и в первую очередь – на темпы инвестиционной активности.

Установлено, что нынешняя практика налогообложения сельскохозяйственных предприятий в значительной мере является политическим компромиссом, который сформировался в процессе постепенной трансформации специальных режимов налогообложения, бюджетных возможностей поддержки развития сельскохозяйственного производства и достигнутого уровня налогового администрирования в отрасли. При формировании налогового механизма в сельском хозяйстве в должной мере не учитываются научные основы функционирования системы налогообложения.

Определены уровень и структура государственной финансовой поддержки развития сельскохозяйственного производства за счет применения специального налогового инструментария. Названы ключевые недостатки специальных режимов прямого и косвенного налогообложения сельскохозяйственных предприятий, а также охарактеризованы экономические эффекты, обусловленные применением специального налогового инструментария в аграрной отрасли экономики.

Доказано, что специальные режимы налогообложения, получившие широкое распространение в сельском хозяйстве, разрабатывались для другой модели аграрной экономики, с преобладанием многопрофильных социально-ориентированных сельхозпредприятий. Установлено, что отсутствие каких-либо ограничений на использование специальных налоговых режимов сельхозпредприятиями привело к потере государством возможности эффективного влияния на направления развития аграрной отрасли с целью формирования сбалансированной структуры агропромышленного производства в Украине.

Проанализированы ключевые законодательные новации по реформированию специальных режимов налогообложения сельскохозяйственных предприятий, осуществлена оценка их влияния на экономические показатели деятельности отдельных отраслей сельского хозяйства.

Сформированы ключевые задачи реформирования системы налогообложения сельского хозяйства, которыми предусмотрено выравнивание экономических условий хозяйствования, минимизацию негативного влияния на экономические решения хозяйствующих субъектов, формирование надежного источника финансового обеспечения развития сельских общин, предотвращение оптимизационных налоговых схем, обуславливающих экономические искривления.

Обоснованы мероприятия в сфере прямого налогообложения, реализация которых обеспечит выравнивание налоговых условий хозяйствования для различных групп сельхозтоваропроизводителей, сохранение инвестиционной активности в отрасли, повышение уровня занятости в сельской местности.

Разработаны направления проведения налоговой реформы в сельском хозяйстве, реализация которых обеспечит устранение имеющихся диспропорций в структурном строении аграрного сектора экономики, а именно даст возможность увеличить долю малого и среднего социально-ориентированного аграрного бизнеса в общих объемах аграрного производства, повысить конкурентоспособность малых форм хозяйствования на селе, что положительно отразится на уровне сельской занятости и ресурсной базе бюджетов сельских общин. Табл.: 2. Илл.: 7. Библиогр.: 25.

Ключевые слова: система налогообложения, налоговая реформа, специальные налоговые режимы, налоговые преференции, налоговое стимулирование, государственная финансовая поддержка, сельскохозяйственный налог, налог на добавленную стоимость, плата за землю.

The article presents a comprehensive assessment of the current practice of taxation of agricultural producers in Ukraine, which involves the preferential use of special tax regimes. It is noted that a functioning tax instrument has been introduced in the late 90s as a temporary, but has been using for a fourth five-year

period without significant changes. As a result, it has almost lost a stimulating effect on the development of agriculture in Ukraine, and in the first place - a tempo of investment activity.

It was established that the current practice of taxation of agricultural enterprises is mostly a political compromise that emerged during the gradual transformation of special tax regimes, budgetary possibilities to support the development of agricultural production and achieved level of tax administration. During the forming of the tax mechanism in agriculture it is not adequately taken into account scientific basis of the system of taxation.

The level and structure of state financial support of agricultural production through the use of special tax instruments were defined. There were outlined the key disadvantages of special modes of direct and indirect taxation of agricultural enterprises and were describes the economic effects caused by the use of special tax instruments in agricultural economics.

Authors proved that the special tax regimes that have received considerable spreading in agriculture were developed for another model of agrarian economics with the prevalence of multi socially-oriented agricultural enterprises. In the article were established that the absence of any restrictions in the use of special tax regimes in agricultural enterprises led to the loss of the state to have effective influence on the directions of the agricultural sector in order to create a balanced structure of agricultural production in Ukraine.

The article provides the analysis of key legislative innovations to reform the special tax regimes of agricultural enterprises and the estimation of their influence on economic performance of certain sectors of agriculture.

There were formed the key tasks of reforming of tax system in agriculture, which provides the alignment of economic business conditions, minimizing of negative influence to the economic decisions in enterprises, forming of reliable source of financial security of rural communities, preventing of tax optimization schemes that lead to economic distortions.

The authors justified measures in the field of direct taxation, implementation of which would ensure alignment of tax management conditions for different groups of farmers, preservation of investment activity in agriculture, increasing of employment in rural areas.

There were developed the directions of tax reform in agriculture, implementation of which would ensure the elimination of existing imbalances in the structure of agricultural sector. It would increase the share of small and medium socially-oriented agrarian enterprises in total agricultural production, improve the competitiveness of small forms in rural areas that would have a positive effect on the level of rural employment and resource base of rural communities. Tabl.: 2. Figs.: 7. Refs.: 25.

Key words: tax system, tax reform, special tax regimes, tax preferences, tax incentives, government financial support, agricultural tax, value added tax, land fee.

УДК 338.43.02

Інституційна основа аграрної політики: українські реалії й досвід США та ЄС / Онегіна В.М., Шибасва Н.В. // Економіка АПК. – 2016. – № 1. – С. 18.

Розглянуто досвід правового регулювання взаємовідносин між державою й сільськогосподарськими виробниками у США та ЄС у контексті необхідності модернізації правового забезпечення аграрної політики в Україні. Визначено, що інституційну основу аграрної політики в США та ЄС закладають розраховані на певний період дії законодавчі акти, якими регулюється весь комплекс напрямів аграрної політики. Така практика забезпечує гнучкість і стабільність, передбачуваність та прозорість державної підтримки фермерів. Встановлено, що сучасна інституційна основа аграрної політики в Україні не сприяє створенню стабільного прозорого порядку побудови взаємовідносин між державою й сільськогосподарськими виробниками. Запропоновано прийняття в Україні комплексного рамкового закону з державного регулювання аграрного сектору та визначено його можливі розділи. Бібліогр.: 27.

Ключові слова: аграрна політика, інституційна основа, державне регулювання, закон, аграрний сектор, сільське господарство.

УДК 338.43.02

Институциональная основа аграрной политики: украинские реалии и опыт США и ЕС / Онегина В.М., Шibaева Н.В. // Экономика АПК. – 2016. – № 1. – С. 18.

Рассмотрен опыт правового регулирования взаимоотношений между государством и сельскохозяйственными товаропроизводителями в США и ЕС в контексте необходимости модернизации правового обеспечения аграрной политики в Украине. Определено, что институциональную основу аграрной политики в США и ЕС закладываются рассчитанные на определенный период действия законодательные акты, которыми регулируется весь комплекс направлений аграрной политики. Такая практика обеспечивает гибкость и стабильность, предсказуемость и прозрачность государственной поддержки фермеров. Определено, что современная институциональная основа аграрной политики в Украине не содействует созданию стабильного прозрачного порядка построения взаимоотношений между государством и сельскохозяйственными товаропроизводителями. Предложено принятие в Украине комплексного рамочного закона о государственном регулировании аграрного сектора и определены его возможные разделы. Библиогр.: 27.

Ключевые слова: аграрная политика, институциональная основа, государственное регулирование, закон, аграрный сектор, сельское хозяйство.

UDS338.43.02

The institutional basis of agricultural policy: the Ukrainian realities and US & EU experience / Onegina V.M., Shybaieva N.V. // Ekonomika APK. – 2016. – № 1. – P. 18.

The experience of the USA and EU regulation of relationships between the state and farmers has been considered in the context of the necessity to modernize the legal provision of Agricultural Policy in Ukraine. There has been determined that the institutional framework of agricultural policy in the US and EU was formed by legislative acts for certain period of action, which regulate all complex of areas of agricultural policy. This practice provides flexibility and stability, predictability and transparency of state support for farmers. There has been established that the current institutional framework of agricultural policy in Ukraine is not conducive to a stable transparent order of relationships between the state and agricultural producers. The adoption of a comprehensive framework law on state regulation of the agricultural sector of Ukraine has been proposed and its possible sections have been defined. Refs.: 27.

Key words: agricultural policy, institutional basis, state regulation, law, agrarian sector, agriculture.

УДК 332.01:631.67

Організаційно-управлінські трансформації в зрошуваному землеробстві України / Нечипоренко О.М. // Економіка АПК. – 2016. – № 1. – С. 24.

Мета статті – дослідити та систематизувати чинники, що впливають на ефективність використання зрошуваних угідь, та запропонувати можливі напрями організаційно-управлінських перетворень у поливному землеробстві України.

Кризові явища в агропромисловому комплексі, й особливо в зрошуваному землеробстві – потенційному гаранті продовольчої безпеки держави, зумовлюють необхідність розробки не лише державної стратегії відновлення і модернізації іригаційних систем, підвищення ефективності використання штучно зволожуваних площ, а й запровадження різного роду інновацій, передусім організаційно-управлінських, направлених на забезпечення пріоритетності інтересів саме водокористувачів, безпосередніх виробників сільськогосподарської продукції.

В основу дослідження покладено вітчизняний та зарубіжний досвід підвищення ефективності зрошуваного землеробства на основі роздержавлення низових ланок меліоративних систем, формування колективної відповідальності водокористувачів – аграріїв за результати виробництва передачою їм (частково чи повністю) управлінських функцій.

Елементами новизни є запропонована для умов України організаційна схема поетапної передачі управління зрошуваними системами асоціаціям водокористувачів (АВК), із пропозиціями поступової реабілітації іригаційної інфраструктури та залучення для реновації фондів інвестиційних коштів сільгосптоваровиробників. Це дасть можливість консолідувати розпайовані в натурі поливні масиви, сформувати відповідального користувача, а згодом і власника внутрішньогосподарської мережі, під-

вищити економічну, екологічну й соціальну ефективність зрошуваного землеробства України. Рис.: 4. Бібліогр.: 15.

Ключові слова: зрошуване землеробство, іригаційна інфраструктура, трансформація управління, асоціація водокористувачів, ефективність зрошення.

УДК 332.01:631.67

Организационно-управленческие трансформации в орошаемом земледелии Украины / Нечипоренко А.Н. // Экономика АПК. – 2016. – № 1. – С. 24.

Цель статьи – исследовать и систематизировать факторы, влияющие на эффективность использования орошаемых угодий, и предложить возможные направления организационно-управленческих преобразований в поливном земледелии Украины.

Кризисные явления в агропромышленном комплексе и особенно в орошаемом земледелии – потенциальном гаранте продовольственной безопасности государства, обуславливают необходимость разработки не только государственной стратегии восстановления и модернизации ирригационных систем, повышения эффективности использования искусственно увлажняемых площадей, но и внедрения различного рода инноваций, в первую очередь организационно-управленческих, направленных на обеспечение приоритетности интересов именно водопользователей, непосредственных производителей сельскохозяйственной продукции.

В основу исследования положен отечественный и зарубежный опыт повышения эффективности орошаемого земледелия на основе разгосударствления низовых звеньев мелиоративных систем, формирования коллективной ответственности водопользователей – аграриев за результаты производства путем передачи им (частично или полностью) управленческих функций.

Элементами новизны является предложенная для условий Украины организационная схема поэтапной передачи управления орошаемыми системами ассоциациям водопользователей (АВК), с предложениями постепенной реабилитации ирригационной инфраструктуры и привлечения для реновации фондов инвестиционных средств сельхозтоваропроизводителей. Это даст возможность консолидировать распаеванные в натуре поливные массивы, сформировать ответственного пользователя, а затем и владельца внутрихозяйственной сети, повысит экономическую, экологическую и социальную эффективность орошаемого земледелия Украины. Илл.: 4. Библиогр.: 15.

Ключевые слова: орошаемое земледелие, ирригационная инфраструктура, трансформация управления, ассоциация водопользователей, эффективность орошения.

UDS 332.01:631.67

Organisational and management transformations in irrigation agriculture/ Nechyporenko O.M. // Ekonomika APK. – 2016. – № 1. – P. 24.

The objective of the article is to study and systematise the factors that influence the efficiency of irrigated land use and to suggest the possible organisational and managerial changes for the irrigation agriculture of Ukraine.

The crisis phenomena in agro-industrial complex and particularly in irrigation agriculture that is the potential guarantee for the food security of the state require the development of state strategy of renewal and modernisation of irrigation systems, enhancement of efficiency of irrigated territories and introduction of various innovations in management and organisation with priority of interests of water consumers and agrarian commodity producers.

The research is based on the domestic and foreign experience of efficiency increase of irrigation agriculture on the grounds of sales of state-owned lower stages of melioration systems, formation of systems of collective responsibility of agrarian water-consumers for the results of production due to transfer to them of managerial functions.

The elements of novelty are the following: the organisational scheme of stage-by-stage transfer of management of irrigation infrastructure is introduced, and ways for involvement of investment funds of agrarian producers are considered. It will make it possible to consolidate the divided irrigated land shares and to form responsible consumers and further owners, creation of inter-industrial networks, enhance the economic, ecological and social efficiency of irrigation agriculture of Ukraine. Figs.: 4. Refs.: 15.

Key words: irrigation agriculture, irrigation infrastructure, transformation of management, association of water consumers, irrigation efficiency.

УДК 631.147:330.3(477)

Перспективи розвитку органічного землеробства в Україні на прикладі Київської області / Шевченко О.О., Вдовиченко А.В. // Економіка АПК. – 2016. – № 1. – С. 33.

Мета статті – дослідити сучасний стан органічного виробництва в Україні, зокрема в підприємствах Київської області, визначити пріоритетні напрями його розвитку та перспективи на майбутнє.

В Україні інтенсивно розвивається органічне виробництво, все частіше в магазинах можна побачити продукти харчування з маркуванням «біо», «еко», «органік». Проте більшість звичайних виробників та споживачів не знають, що таке органічне виробництво й органічні продукти, і цим часто користуються недобросовісні товаровиробники та підприємці. Тому дуже важливо обґрунтовано пояснити, що таке органічне виробництво й дослідити перспективи його розвитку.

В основу дослідження покладено аналіз вітчизняної та зарубіжної нормативно-правової бази, наукових досліджень і літературних джерел із питань розвитку органічного землеробства. Розглянуто основні особливості органічного виробництва та проведено оцінку перспектив його розвитку в Київській області.

Елементами новизни є рекомендації щодо розширення виробництва органічної продукції. За результатами проведеної роботи обґрунтовано висновок, що для Київської області, враховуючи соціальні, екологічні й економічні фактори, надзвичайно перспективним є розвиток органічного виробництва. Це дасть можливість забезпечити населення гарантовано високоякісними екологічно безпечними продуктами харчування, а також поліпшити соціально-економічний та екологічний стан у сільській місцевості. Рис.: 2. Бібліогр.: 12.

Ключові слова: органічне виробництво, органічні продукти, рослинництво, сертифікація, генетично модифіковані організми, сільське господарство, органічний ринок.

УДК 631.147:330.3(477)

Перспективы развития органического земледелия в Украине на примере Киевской области / Шевченко А.А., Вдовиченко А.В. // Экономика АПК. – 2016. – № 1. – С. 33.

Цель статьи – исследовать современное состояние органического производства в Украине, в частности в предприятиях Киевской области, определить приоритетные направления его развития и перспективы на будущее.

В Украине интенсивно развивается органическое производство, все чаще в магазинах можно увидеть продукты питания с маркировкой «био», «эко», «органик». Однако большинство обычных производителей и потребителей не знают, что такое органическое производство и органические продукты, и этим часто пользуются недобросовестные товаропроизводители и предприниматели. Поэтому очень важно обоснованно объяснить, что такое органическое производство и исследовать перспективы его развития.

В основу исследования положен анализ отечественной и зарубежной нормативно-правовой базы, научных исследований и литературных источников по вопросам развития органического земледелия. Рассмотрены основные особенности органического производства и проведена оценка перспектив его развития в Киевской области.

Элементами новизны являются рекомендации относительно расширения производства органической продукции. По результатам проведенной работы сделан вывод, что для Киевской области, учитывая социальные, экологические и экономические факторы, чрезвычайно перспективным является развитие органического производства. Это даст возможность обеспечить население гарантированно высококачественными экологически безопасными продуктами питания, а также улучшить социально-экономическое и экологическое состояние в сельской местности. Илл.: 2. Библиогр.: 12.

Ключевые слова: органическое производство, органические продукты, растениеводство, сертификация, генетически модифицированные организмы, сельское хозяйство, органический рынок.

UDS 631.147:330.3(477)

Prospects for the development of organic farming in Ukraine and Kyiv region / Shevchenko O.O., Vdovychenko A.V. // Ekonomika APK. – 2016. – № 1. – P. 33.

Today in Ukraine as the organic production is intensively increasing on the shelves of the markets you can see the food products labeled "bio", "eco", "organic". However, most of conventional producers and

consumers do not know what organic production and organic products are, and this is often used by unscrupulous producers and entrepreneurs.

Therefore it is very important to reasonably explain what organic production is and to explore the prospects for its development.

The paper provides the analysis of domestic and foreign legal and regulatory framework, research and literature, as the authors tried to learn the basic features of organic production, and assess the prospects for its development in the Kyiv region.

According to the results of the work it is concluded that for the Kyiv region, taking into account the social, environmental and economic factors are extremely promising is the development of organic production. This will enable to provide the population with guaranteed high-quality environmentally safe food, as well as will improve the socio-economic and ecological condition in the countryside. Figs.: 2. Refs.: 12.

Key words: organic production, organic products, crop production, certification, genetically modified organisms, agriculture, organic market.

УДК 658:633.1

Розвиток зернової галузі України на сучасному етапі / Козак О.А., Грищенко О.Ю. // Економіка АПК. – 2016. – № 1. – С. 38.

У статті здійснено об'єктивну економічну оцінку сучасного розвитку зернової галузі, виявлено особливості її функціонування та основні фактори впливу.

При написанні статті використовували такі методи дослідження: абстрактно-логічний, факторного аналізу, монографічний, статистичних групувань, порівняльного аналізу, експертних оцінок, графічний, рядів динаміки й інші.

З'ясовано, що збільшення валових зборів зернових зумовлено зростанням урожайності та зміною структури посівів конкурентоспроможних культур, які користуються стабільним попитом на зовнішньому ринку: кукурудзи, пшениці, ячменю. Кукурудза залишається лідером за темпами збільшення обсягів виробництва навіть у нетрадиційних для неї зонах вирощування. Виробництво експортно-орієнтованих видів зернових сконцентровано у великотоварних підприємствах, які мають можливості вкладати більше ресурсів на гектар. Основними проблемами галузі є: монополізація ринку, надконцентрація виробництва, надмірна волатильність закупівельних цін у розрізі регіонів. При відповідній регуляторній політиці та за сприятливої цінової ситуації на світовому ринку нарощування виробництва зернових є найімовірнішою перспективою України.

Наукова новизна полягає в комплексній оцінці сучасних особливостей розвитку зернової галузі України, у тому числі на регіональному рівні.

Одержані результати можуть бути використані органами державного управління при розробці стратегії розвитку зернової галузі України. Табл.: 8. Рис.: 5. Бібліогр.: 19.

Ключові слова: зернова галузь, зернові культури, зернове господарство, виробництво, економічна ефективність, конкурентоспроможність.

УДК 658:633.1

Развитие зерновой отрасли Украины на современном этапе / Козак О.А., Грищенко Е.Ю. // Экономика АПК. – 2016. – № 1. – С. 38.

В статье дана объективная экономическая оценка современного развития зерновой отрасли, определены особенности ее функционирования и основные факторы влияния.

При написании статьи использовались такие методы исследования: абстрактно-логический, факторного анализа, монографический, статистических группировок, сравнительного анализа, экспертных оценок, графический, рядов динамики и другие.

Выяснено, что увеличение валовых сборов зерновых обусловлено повышением урожайности и изменениями структуры посевов конкурентоспособных культур, которые пользуются стабильным спросом на внешнем рынке: кукурузы, пшеницы, ячменя. Кукуруза остается лидером по темпам прироста объемов производства даже в нетрадиционных для нее зонах выращивания. Производство экспортно-ориентированных видов зерновых сконцентрировано в больших предприятиях, которые имеют возможности вкладывать больше ресурсов на гектар. Основными проблемами отрасли являются: монополлизация рынка, сверхконцентрация производства, чрезмерная волатильность закупочных цен

в разрезе регионов. При соответственной регуляторной политике и при благоприятной ценовой ситуации на мировом рынке наращивание производства зерновых является наиболее вероятной перспективой Украины.

Научная новизна состоит в комплексной оценке современных особенностей развития зерновой отрасли Украины, в том числе на региональном уровне.

Полученные результаты могут быть использованы органами государственного управления при разработке стратегии развития зерновой отрасли Украины. Табл.: 8. Илл.: 5. Библиогр.: 19.

Ключевые слова: зерновая отрасль, зерновые культуры, зерновое хозяйство, производство, экономическая эффективность, конкурентоспособность.

UDS 658:633.1

The current features of grain branch development in Ukraine / Kozak O.A., Hryshchenko O.Y. // Экономика АПК. – 2016. – № 1. – С. 38.

This article provides an objective economic appraisal of current grain branch development, peculiarities of its operation and the main factors of influence.

There were used the following methods of research: abstract and logical, factor analysis, monographic, statistical groupings, benchmarking, expert evaluations, graphic, time series analysis and others.

It was found that increasing the gross grain harvest due to the growth of yield and structural changes of sowing of competitive crops with steady demand in world market: corn, wheat and barley. Corn is a leader of increasing rate of production even in non-traditional growing areas for it. The production of export-oriented types of grain concentrated in big enterprises that have the ability to invest more resources per hectare. The main problems of the branch are: monopolization of the market, overconcentration of production, and excessive volatility of prices by regions. With appropriate regulatory policy and favourable price situation on the world market - increasing grain production is the most likely prospect of Ukraine.

The complex appraisal of current features of grain branch development in Ukraine, including regional level consist the scientific novelty of the paper.

The results can be used by government in the development strategy of the grain branch in Ukraine. Табл.: 8. Figs.: 5. Refs.: 19.

Key words: grain branch, grain, grain economy, production, economic efficiency, competitiveness.

АГРАРНИЙ РИНОК

AGRARIAN MARKET

УДК 338.439.5

Споживання хліба і хлібопродуктів та купівельна спроможність населення України / Бокій О.В. // Економіка АПК. – 2016. – № 1. – С. 48.

Мета статті – визначення тенденцій споживання хліба та чинників купівельної спроможності на ринку хліба і хлібопродуктів в Україні в умовах інфляційних процесів та кризи в суспільстві. Це дасть змогу оцінити можливості споживання хліба населенням і підвищення платоспроможного попиту. Досліджено економічну, соціальну й демографічну складові, розглянуто структуру грошових доходів домогосподарств. Визначено частку хлібобулочних виробів промислового виробництва в загальному споживанні хліба і хлібопродуктів та тенденції її зміни. Проаналізовано поведінку покупців на ринку хліба та хлібопродуктів залежно від кризових явищ у країні й інших чинників впливу. Проведені дослідження дадуть можливість оцінити резерви зростання попиту, визначити комплекс заходів щодо підвищення добробуту населення та його купівельної спроможності, вдосконалити механізм урівноваження попиту й пропозиції. Табл.: 5. Рис.: 2. Бібліогр.: 17.

Ключові слова: споживання, купівельна спроможність, платоспроможний попит, ринок хліба і хлібопродуктів, хлібобулочні вироби, ціна, заробітна плата, диспропорції, інфляція.

УДК 338.439.5

Потребление хлеба и хлебопродуктов и покупательная способность населения Украины / Бокій Е.В. // Экономика АПК. – 2016. – № 1. – С. 48.

Цель статьи – определение тенденций потребления хлеба и факторов покупательной способности на рынке хлеба и хлебопродуктов в Украине в условиях инфляционных процессов и кризиса в общес-

тве. Это даст возможность оценить возможности потребления хлеба населением и повышение платежеспособного спроса. Исследованы экономическая, социальная и демографическая составные, рассмотрена структура денежных доходов домохозяйств. Определена часть хлебобулочных изделий промышленного производства в общем потреблении хлеба и хлебопродуктов и тенденции ее изменения. Проанализировано поведение покупателей на рынке хлеба и хлебопродуктов в зависимости от кризисных явлений в стране и других факторов влияния. Проведенные исследования дадут возможность оценить резервы роста спроса, определить комплекс мероприятий для повышения благосостояния населения и его покупательной способности, усовершенствовать механизм уравнивания спроса и предложения. Табл.: 5. Илл.: 2. Библиогр.: 17.

Ключевые слова: потребление, покупательная способность, платоспособный спрос, рынок хлеба и хлебопродуктов, хлебобулочные изделия, цена, заработная плата, диспропорции, инфляция.

UDS 338.439.5

Consumption of bread and bread products and buying capacity of population of Ukraine / Bokii O.V. // *Ekonomika APK.* – 2016. – № 1. – P. 48.

The objective of the paper is to define the trends and tendencies of bread consumption and to outline the factors that influence buying capacity on the market of bread and bread products of Ukraine under conditions of inflation and social crisis. It will help to assess the possible bread consumption and increase effectual demand. The economic, social and demographic constituents and the structure of group revenue of farms and households are studied. The part of bread and pastry products industry in general bread consumption rate, its tendencies and changes are considered. The buyers' behaviour at the bread market and its dependence on crisis phenomena in the country and other matters of influence are analysed. The research provides possibility to assess demand increase, define necessary measures to augment the life standards and buying capacity of population, enhance the mechanism of balancing the demand and supply. Tabl.: 5. Figs.: 2. Refs.: 17.

Key words: consumption, buying capacity, effectual demand, bread and bread products market, bakery products, price, wages, disproportion, inflation.

УДК [38.43+53:33+316:33]:332.14:005.935.2

Агроекономічний, фізоекономічний, соціоекономічний та руралістичний підходи до дослідження сільських територій / Павлов О.І. // *Ekonomika APK.* – 2016. – № 1. – С. 56.

Мета статті – здійснити порівняльний аналіз агроекономічного, фізоекономічного, соціоекономічного та руралістичного підходів до дослідження сільських територій щодо розширення й поглиблення системного уявлення про сутність, ідентифікаційні ознаки, структурну будову, функції та суспільне призначення цих природних і соціально-просторових утворень.

У процесі дослідження використано методи: формалізації, системного аналізу, аналізу й синтезу, дедукції та індукції, діалектичний, феноменологічний, дискурс-аналізу, контент-аналізу, ретроспективний.

На підставі комплексного використання пізнавального арсеналу споріднених і суміжних наукових підходів доведено, що комплексне дослідження такого просторового об'єкта як сільські території можливе на засадах руралістики як міждисциплінарної наукової галузі.

Наукова новизна результатів дослідження полягає у визначенні дослідницького поля та наукових напрямів руралістики, в актуалізації її практичного значення.

До перспектив подальших наукових досліджень у даному напрямі віднесено уточнення й поглиблення об'єкта і предмета руралізації та руралізму. Рис.: 1. Бібліогр.: 26.

Ключові слова: агроекономіка, міждисциплінарність, наукові підходи, руралістика, сільські території, соціоекономіка.

УДК [38.43+53:33+316:33]:332.14:005.935.2

Агроэкономический, физиоэкономический, социоэкономический и руралистический подходы к исследованию сельских территорий / Павлов А.И. // Экономика АПК. – 2016. – № 1. – С. 56.

Цель статьи – осуществить сравнительный анализ агроэкономического, физиоэкономического, социоэкономического и руралистического подходов к исследованию сельских территорий по расширению и углублению системного представления о сущности, идентификационных признаках, структурном строении, функциях и общественном назначении этих природных и социально-пространственных образований.

В процессе исследования использованы методы: формализации, системного анализа, анализа и синтеза, дедукции и индукции, диалектический, феноменологический, дискурс-анализ, контент-анализ, ретроспективный.

На основании комплексного использования познавательного арсенала родственных и смежных научных подходов доказано, что комплексное исследование такого пространственного объекта, как сельские территории возможно на основе руралистики как междисциплинарной научной отрасли.

Научная новизна исследования состоит в определении исследовательского поля и научных направлений руралистики, в актуализации ее практического значения.

К перспективам дальнейших научных исследований в данном направлении отнесены уточнение и углубление объекта и предмета рурализации и рурализма. Илл.: 1. Библиогр.: 26.

Ключевые слова: агроэкономика, междисциплинарность, научные подходы, руралистика, сельские территории, социоэкономика.

UDS [38.43+53:33+316:33]:332.14:005.935.2

Agroeconomic, physioeconomic, socioeconomic and ruralistic approaches to the study of rural areas / Pavlov O.I. // Ekonomika APK. – 2016. – № 1. – P. 56.

The purpose of the article is to provide a comparative analysis of the agroeconomic, physioeconomic, socioeconomic and ruralistic approaches to the study of rural territories to expand and deepen the understanding of the essence of the system, identification features, structural composition, functions and social purpose of the natural and socio-spatial formations.

The following methods were used in the research process: formalization, system analysis, analysis and synthesis, induction and deduction, dialectical, phenomenological, discourse analysis, content analysis, retrospective.

According to the integrated use of the cognitive arsenal of related and interfacing scientific approaches it has been proven that a comprehensive study of rural territories as the spatial object is possible on the basis of ruralistics as an interdisciplinary scientific branch.

The scientific novelty of the research is represented by the definition of the field of research and scientific fields of ruralistics and updating of its practical importance.

The clarification and deepening of the object and subject of ruralization and ruralizm were classified in this direction to the prospects of further research. Figs.: 1. Refs.: 26.

Key words: agroeconomics, interdisciplinary, scientific approaches, ruralistika, rural territories, socioeconomic.

УДК 631:351.755.61

Знелюднення сільських територій України в умовах соціально-демографічної кризи / Чопенко В.М. // Економіка АПК. – 2016. – № 1. – С. 63.

Мета статті – на основі аналізу сучасних демографічних процесів на сільських територіях України розробити систему дієвих заходів, необхідних для поліпшення демографічної ситуації на селі, подолання депопуляції сільського населення та зупинення деградації сільської поселенської мережі шляхом збереження людності.

У процесі дослідження використано такі методи: абстрактно-логічний, системного аналізу, аналізу і синтезу, діалектичний та економіко-статистичний.

Наведено характеристику демографічної ситуації на сільських територіях України, досліджено тенденції й висвітлено проблеми соціально-демографічного розвитку українського села. Встановлено,

що поліпшення демографічної ситуації на селі, подолання депопуляції, поліпшення якісних показників розвитку сільського населення та зупинення деградації сільської поселенської мережі є нині важливою й невідкладною проблемою національного масштабу.

Окреслено основні напрями оздоровлення демографічної ситуації на селі. Наголошено на необхідності об'єднання зусиль держави, регіональних і місцевих органів влади та самоврядування, а також територіальних громад для розв'язання демографічних проблем сільських територій.

Запропоновано систему економічних, адміністративно-правових, виховних і пропагандистських заходів, виконання яких сприятиме подоланню демографічної кризи, зупиненню деградації сільської поселенської мережі та соціальному відродженню села.

Наукова новизна дослідження полягає в обґрунтуванні необхідності системного підходу до розв'язання демографічних проблем сільських територій, який передбачає об'єднання зусиль держави, регіональних і місцевих органів влади та самоврядування, а також територіальних громад.

До перспектив подальших наукових досліджень у даному напрямі віднесено уточнення шляхів подолання демографічної кризи на сільських територіях і розширення системи заходів, виконання яких сприятиме зупиненню деградації сільської поселенської мережі та соціальному відродженню села. Табл.: 6. Бібліогр.: 28.

Ключові слова: демографічна ситуація, демографічні процеси, сільське населення, сільські території, депопуляція, сільська поселенська мережа, чисельність населення, територіальна громада.

УДК 631:351.755.61

Обезлюднение сельских территорий Украины в условиях социально-демографического кризиса / Чопенко В.Н. // Экономика АПК. – 2016. – № 1. – С. 63.

Цель статьи – на основании анализа современных демографических процессов на сельских территориях Украины разработать систему действенных мероприятий, необходимых для улучшения демографической ситуации на селе, преодоления депопуляции сельского населения и прекращения деградации сельской поселенческой сети путем сохранения жителей на сельских территориях.

В процессе исследования использованы такие методы: абстрактно-логический, системного анализа, анализа и синтеза, диалектический и экономико-статистический.

Приведена характеристика демографической ситуации на сельских территориях Украины, исследованы тенденции и освещены проблемы социально-демографического развития украинского села. Установлено, что улучшение демографической ситуации на селе, преодоление депопуляции, улучшение качественных показателей развития сельского населения и прекращение деградации сельской поселенческой сети является в настоящее время важной и неотложной проблемой национального масштаба.

Изложены основные направления улучшения демографической ситуации на селе. Подчеркнута необходимость объединения усилий государства, региональных и местных органов власти и самоуправления, а также территориальных общин для решения демографических проблем сельских территорий.

Предложена система экономических, административно-правовых, воспитательных и пропагандистских мероприятий, способствующих преодолению демографического кризиса, прекращению деградации сельской поселенческой сети и социальному возрождению села.

Научная новизна исследования состоит в обосновании необходимости системного подхода к решению демографических проблем сельских территорий, который предусматривает объединение усилий государства, региональных и местных органов власти и самоуправления, а также территориальных общин.

К перспективам дальнейших научных исследований в данном направлении отнесены уточнение путей преодоления демографического кризиса на сельских территориях и расширение системы мероприятий, способствующих прекращению деградации сельской поселенческой сети и социальному возрождению села. Табл.: 6. Библиогр.: 28.

Ключевые слова: демографическая ситуация, демографические процессы, сельское население, сельские территории, депопуляция, сельская поселенческая сеть, численность населения, территориальная община.

UDS 631:351.755.61

Reduction of the population in the rural territories of Ukraine within the framework of social and demographic crisis / Chopenko V.M. // *Ekonomika APK.* – 2016. – № 1. – P. 63.

The objective of the article is to develop a system of effective measures needed to improve the demographic situation in the countryside, solve the problem of depopulation of rural population and stop the degradation of the rural settlement network by maintaining population in rural areas due to the analysis of contemporary demographic processes in rural areas of Ukraine.

Within the research process there were used such methods as abstract-logical, systemic analysis, analysis and synthesis, dialectical and economic-statistical.

The description of the demographic situation in rural areas is provided. The trends and the problems of the social and demographic development of Ukrainian village are studied. The research has proved that the improvement of the demographic situation in the country, overcoming the depopulation and improve of the qualitative development of the rural population are nowadays the important and urgent problems on a national scale.

The main directions of improvement of the demographic situation in the country are set out. The need to consolidate the efforts of the state, regional and local authorities and self-government, as well as territorial communities to solve demographic problems of rural areas is stressed.

The system of economic, administrative, educational and propaganda measures, which can contribute to overcoming the demographic crisis and social revival of the village is suggested.

The scientific novelty of the research contained in justifying the necessity of a systemic approach to solution of demographic problems of rural areas, which involves combining the efforts of the state, regional and local authorities and self-government, as well as territorial communities.

The prospects for further research in this direction are refining ways to overcome the demographic crisis in the rural areas and expansion of a system of measures, the implementation of which will contribute to the degradation of the rural settlement network and social revival of the village. Tabl.: 6. Refs.: 28.

Key words: demographic situation, demographic processes, rural population, rural territories, depopulation, rural settlement network, number of population, territorial community.

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ

INNOVATIVE ACTIVITY AND
INTELLECTUAL CAPITAL

UDS 334.012.64:658.589

Ways of increasing of innovation activity in small entrepreneurship / Pivtorak V.S. // *Ekonomika APK.* – 2016. – № 1. – P. 71.

The object of the article is to study the current state and problems of innovation activity in small entrepreneurship within European integration processes with the definition of priority measures to overcome obstacles for increasing innovation activity in relevant economic subjects.

In the article were used the following methods: dialectical, comparison, abstract and logical (theoretical and methodological generalizations, identification of problems of innovative development of small entrepreneurship and their solutions).

As a elements of novelty there has been studied the modern state support of innovative activity in small enterprises in trends of European integration, including Ukraine's place in the world ranking of the most innovative countries. The author suggests a number of priority measures to overcome obstacles for increasing innovation activity of small economic enterprises.

There was made a comparative assessment of key indicators of innovation activity of domestic enterprises by their size. The list of major problems and obstacles that hinder increasing innovation activity of entrepreneurship was defined. There was exemplified a world experience of innovation policy that provides support for fundamental researches and the commercialization of innovation in the business environment. Figs.: 1. Refs.: 17.

Key words: innovations, innovative activity, small entrepreneurship, commercialization of innovations, government support, investment climate.

УДК 334.012.64:658.589

Шляхи підвищення інноваційної активності малого підприємництва / Півторак В.С. // Економіка АПК. – 2016. – № 1. – С. 71.

Мета статті – дослідження сучасного стану та проблем забезпечення інноваційної діяльності суб'єктів малого підприємництва за умов сучасних євроінтеграційних процесів із визначенням пріоритетних заходів щодо подолання перешкод до підвищення інноваційної активності відповідних економічних суб'єктів.

У процесі дослідження використано методи: діалектичний, порівняння, абстрактно-логічний (теоретичні й методологічні узагальнення, визначення проблем інноваційного розвитку малого підприємства та шляхів їх розв'язання).

Як елементи новизни досліджено сучасний стан забезпечення інноваційної діяльності суб'єктів малого підприємництва за умов сучасних євроінтеграційних процесів, зокрема місце України у світовому рейтингу найінноваційніших країн. Запропоновано ряд пріоритетних заходів щодо подолання перешкод до підвищення інноваційної активності малих економічних суб'єктів.

Проведено порівняльну оцінку основних показників інноваційної активності вітчизняних підприємств за їх розміром. Визначено перелік основних проблем і перешкод, що стримують підвищення інноваційної активності підприємницької діяльності. Наведено приклади світового досвіду здійснення інноваційної політики, що передбачає підтримку фундаментальних досліджень та комерціалізацію інновацій у підприємницькому середовищі. Рис.: 1. Бібліогр.: 17.

Ключові слова: інновації, інноваційна активність, мале підприємництво, комерціалізація інновацій, державна підтримка, інвестиційний клімат.

УДК 334.012.64:658.589

Пути повышения инновационной активности малого предпринимательства / Пивторак В.С. // Экономика АПК. – 2016. – № 1. – С. 71.

Цель статьи – исследование современного состояния и проблем обеспечения инновационной деятельности субъектов малого предпринимательства в условиях современных интеграционных процессов с определением приоритетных мер по преодолению препятствий для повышения инновационной активности соответствующих экономических субъектов.

В процессе исследования использованы методы: диалектический, сравнения, абстрактно-логический (теоретические и методологические обобщения, определения проблем инновационного развития малого предпринимательства и путей их решения).

Как элементы новизны исследовано современное состояние обеспечения инновационной деятельности субъектов малого предпринимательства в условиях современных интеграционных процессов, в частности место Украины в мировом рейтинге самых инновационных стран. Предложен ряд приоритетных мер по преодолению препятствий для повышения инновационной активности малых экономических субъектов.

Проведена сравнительная оценка основных показателей инновационной активности отечественных предприятий по их размеру. Определен перечень основных проблем и препятствий, сдерживающих повышение инновационной активности предпринимательской деятельности. Приведены примеры мирового опыта осуществления инновационной политики, что предусматривает поддержку фундаментальных исследований и коммерциализацию инноваций в предпринимательской среде. Илл.: 1. Библиогр.: 17.

Ключевые слова: инновации, инновационная активность, малое предпринимательство, коммерциализация инноваций, государственная поддержка, инвестиционный климат.

УДК 631:339.13:330.341.1

Аграрна наука в інноваційному розвитку аграрного виробництва / Павлик П.В., Ткач Л.Л., Дендебера О.П. // Економіка АПК. – 2016. – № 1. – С. 75.

Метою статті є узагальнення методологічних і практичних результатів наукових досліджень щодо інноваційної діяльності, спрямованих на поліпшення організації створення й впровадження інновацій в аграрній сфері.

Розглянуто результати наукових досліджень із питань інноваційного розвитку та інноваційної діяльності, створення й впровадження в аграрній сфері інновацій. Висвітлено теоретико-методологічні та практичні аспекти щодо створення і впровадження інновацій, охарактеризовано інноваційний процес від зародження ідеї й до її практичної реалізації, який би охоплював весь інноваційний цикл створення інновацій (етапи, стадії), зокрема дослідження, розробку, апробацію та впровадження, порушено питання оцінки ефективності, обліку і звітності.

Використання результатів наукових досліджень сприятиме поліпшенню організації створення й впровадження інновацій у підприємницьку діяльність, підвищенню ефективності. Науково-дослідна сфера має орієнтуватися на створення ринку інноваційної продукції, вивчати попит і створювати таку продукцію, яка б відповідала критеріям ефективності, була маловитратною, ресурсоощадливою, конкурентоспроможною й економічно безпечною. Рис.: 1. Бібліогр.: 28.

Ключові слова: інноваційна діяльність, інновація, створення, впровадження, оцінка ефективності, облік і звітність.

УДК 631:339.13:330.341.1

Аграрная наука в инновационном развитии аграрного производства / Павлик П.В., Ткач Л.Л., Дендебера Е.П. // Экономика АПК. – 2016. – № 1. – С. 75.

Целью статьи является обобщение методологических и практических результатов научных исследований в инновационной деятельности, направленных на улучшение организации создания и внедрения инноваций в аграрную сферу.

Рассмотрены результаты научных исследований по вопросам инновационного развития и инновационной деятельности, созданию и внедрению в аграрную сферу инноваций. Освещены теоретико-методологические и практические аспекты относительно создания и внедрения инноваций, охарактеризован инновационный процесс от зарождения идеи и до её практической реализации, который бы охватывал весь инновационный цикл создания инноваций (этапы, стадии), в частности исследования, разработку, апробацию и внедрение, поднят вопрос оценки эффективности, учета и отчетности.

Использование результатов научных исследований будет способствовать улучшению организации создания и внедрения инноваций в предпринимательскую деятельность, повышению эффективности. Научно-исследовательская сфера должна ориентироваться на создание рынка инновационной продукции, изучать спрос и создавать такую продукцию, которая соответствовала бы критериям эффективности, была малозатратной, ресурсосберегающей, конкурентоспособной и экономически безопасной. Илл.: 1. Библиогр.: 28.

Ключевые слова: инновационная деятельность, инновация, создание, внедрение, оценка эффективности, учет и отчетность.

UDS 631:339.13:330.341.1

Agrarian science within the framework of innovative development of agrarian production / Pavlyk P.V., Tkach L.L., Dendebera O.P. // Ekonomika APK. – 2016. – № 1. – P. 75.

The objective of the article is to summarise the methodological and practical results of the scientific studies of innovative activity aimed at enhancement of introduction and management of innovations in the agrarian sphere.

The paper studies the results of scientific research of innovative development and innovative activity, introduction and management of innovations in the agrarian sphere. Theoretical, methodological and practical aspects of introduction and implementation of innovations are highlighted; the innovative process from the idea up to its practical implementation is characterised, including all the innovative cycle of creation of innovations (stages), in particular research, development, approbation and implementation; the matters of efficiency assessment, accounting and book-keeping are considered.

The results of scientific research can contribute to enhancement of management of introduction and implementation of innovations in enterprising, augmentation of the efficiency level.

Scientific research should be oriented on the establishment of the market of innovative products, study demand and create low-cost, resources-saving, competitive, and economically safe products, corresponding to the efficiency criteria. Figs.: 1. Refs.: 28.

Key words: innovative activity, innovation, creation, introduction, efficiency assessment, accounting, book-keeping.

UDS 339.1:631.1(475)

External markets and the Polish agri-food sector / Szajner Piotr // *Ekonomika APK.* – 2016. – № 1. – P. 84.

The objective of the paper is to assess the impact of external markets on selected branches of Polish agri-food sector. For the purpose of the study a wide range of statistical data was analysed, especially information from the World Bank, FAO and Polish Central Statistical Office. The method of market indices analysis was used. The presented study has shown that as a consequence of globalisation process the economic situation in the world market has a growing impact on the supply-demand situation in the domestic markets. Statistical data confirmed strong links between the markets in question. The impact of the economic situation in the world market on the domestic markets was visible in all analysed branches of the Polish agri-food sector. It was particularly visible in the branches, which are involved in intense trade with foreign countries (for example: fish, pig, dairy and poultry sector). The analysis of sectors operating under the conditions of risks resulting from various world crises and under strong pressure of the decreasing domestic demand for food and of the high and rising prices was an element of scientific novelty. Presentation of trends in foreign trade of Polish agri-food products has a practical significance for market analysts and business sector. Tabl.: 1. Figs.: 2. Refs.: 22.

Key words: globalisation, external markets, Poland, agri-food sector, competitiveness

УДК 339.1:631.1(475)

Зовнішні ринки та агропродовольчий сектор Польщі / Шайнер Піотр // *Економіка АПК.* – 2016. – № 1. – С. 84.

Мета статті – оцінка впливу зовнішніх ринків на обрані підсектори агропродовольчого сектору економіки Польщі. Для досягнення поставленої мети було проаналізовано значний масив статистичних матеріалів, зокрема, дані Світового банку, Продовольчої і сільськогосподарської організації ООН (FAO) й Польського центрального управління статистики.

У дослідженні використовувався метод аналізу ринкових показників. Представлене дослідження показало, що результатом глобалізаційних процесів є дедалі зростаючий вплив економічної ситуації світового ринку на попит і пропозицію на внутрішніх ринках. Статистичні дані підтверджують високий рівень ринкового взаємозв'язку. Вплив економічної ситуації на світовому ринку на внутрішні ринки було відстежено в усіх підсекторах агропродовольчого сектору економіки Польщі. Це особливо помітно у підсекторах, які задіяні в активній торгівлі з іншими країнами (наприклад, підсектори виробництва риби, свинини, молочних продуктів, птиці). Елементом новизни є аналіз секторів, що функціонують в умовах ризиків від різноманітних світових криз та сильного тиску від зниження внутрішнього попиту на продовольство й зростання цін. Практичну цінність для ринкового аналізу та бізнес – сектору становлять напрями зовнішньої торгівлі польськими аграрними продовольчими продуктами. Табл.: 1. Рис.: 2. Бібліогр.: 22.

Ключові слова: глобалізація, зовнішні ринки, Польща, агропродовольчий сектор, конкурентоспроможність.

УДК 339.1:631.1(475)

Внешние рынки и агропродовольственный сектор Польши / Шайнер Пётр // *Экономика АПК.* – 2016. – № 1. – С. 84.

Цель статьи – оценка влияния внешних рынков на избранные подсекторы агропродовольственного сектора экономики Польши. Для достижения поставленной цели был проанализирован значительный массив статистических материалов, в частности, данные Мирового банка, Продовольственной и сельскохозяйственной организации ООН (FAO) и Польского центрального управления статистики.

В исследовании использовался метод анализа рыночных показателей. Представленное исследование показало, что результатом процессов глобализаций является растущее влияние экономической ситуации мирового рынка на спрос и предложение на внутренних рынках. Статистические данные подтверждают высокий уровень рыночной взаимосвязи. Влияние экономической ситуации на мировом рынке на внутренние рынки было отслежено во всех подсекторах агропродовольственного сек-

тора економіки Польщі. Это особенно заметно в подсекторах, которые задействованы в активной торговле с другими странами (например, подсекторы производства рыбы, свинины, молочных продуктов, птицы). Элементом новизны является анализ секторов, которые функционируют в условиях рисков от разнообразных мировых кризисов и сильного давления от снижения внутреннего спроса на продовольствие и рост цен. Практическую ценность для рыночного анализа и бизнес сектора представляет направление внешней торговли польскими аграрными продовольственными продуктами. Табл.: 1. Илл.: 2. Библиогр.: 22.

Ключевые слова: глобализация, внешние рынки, Польша, агропродовольственный сектор, конкурентоспособность.

УДК 332.33:332.2.021.8

Державне регулювання аграрної сфери США / Юрченко А.Д. // Економіка АПК. – 2016. – № 1. – С. 92.

Мета статті – проаналізувати державне регулювання сільськогосподарського виробництва й організації аграрного землекористування в США.

У процесі дослідження використані методи: діалектичний, абстрактно-логічний, системного аналізу.

На основі дослідження механізмів державного регулювання сільськогосподарського виробництва в США встановлено базові організаційно-правові й фінансові заходи, які доцільно запровадити в Україні з метою суттєвого вдосконалення державної аграрної політики в ринковому середовищі на основі стратегічного прогнозування та оперативного планування. Однією з основних функцій держави має стати пріоритетна підтримка дрібних і середніх фермерських та особистих селянських господарств як важливих організаційних форм сільськогосподарського виробництва в специфічних умовах поселенської мережі у сільській місцевості України. Библиогр.: 16.

Ключові слова: стратегія державного управління аграрною сферою, базова модель реформування, оптимізація аграрної структури, механізми стратегічного і поточного планування.

УДК 332.33:332.2.021.8

Государственное регулирование аграрной сферы США / Юрченко А. Д. // Экономика АПК. – 2016. – № 1. – С. 92.

Цель статьи – проанализировать государственное регулирование сельскохозяйственного производства и организации аграрного производства в США.

В процессе исследования использованы методы: диалектический, абстрактно-логический, системного анализа.

На основе исследования механизмов государственного регулирования сельскохозяйственного производства в США определены базовые организационно-правовые и финансовые мероприятия, которые целесообразно провести в Украине с целью существенного улучшения государственной аграрной политики в рыночной среде на основе стратегического прогнозирования. В числе приоритетных функций государства должна определяться поддержка мелких и средних фермерских и личных сельских хозяйств как важных организационных форм сельскохозяйственного производства в специфических условиях сельской системы расселения в Украине. Библиогр.: 16.

Ключевые слова: стратегия государственного управления аграрной сферой, базовая модель реформирования, оптимизация аграрной структуры, механизмы стратегического и текущего планирования.

UDS 332.33:332.2.021.8

State regulation of agrarian sphere of the USA / Yurchenko A.D. // Ekonomika APK. – 2016. – № 1. – P. 92.

The main objective of the paper is to report the analysis of agricultural production state regulation and the administration of agricultural production in the United States of America.

The study used the following methodology: dialectical, abstract logic, system analysis. Based on the study of mechanisms for the agricultural production state regulation in the United States, the paper defines the basic administrative, legal, and financial activities to be introduced in Ukraine to

significantly improve the state agrarian policy in a market environment based on strategic forecasting. The support of small, medium-sized, and private farms should become a priority function for public administration as an important form of agrarian production in the context of the rural settlement system in Ukraine. Refs.: 16.

Key words: strategy of public administration of the agrarian sector, the basic model of reform, optimizing agricultural structure, mechanisms of strategic and current planning.

UDS 330.113.4

Economic content of the «costs» category / Shutko T.I. // *Ekonomika APK.* – 2016. – № 1. – P. 98.

The aim of the article is to study and generalize points of view of the economic theory representatives in domestic and foreign sources concerning economic essence of the costs as an economic category, taking into account scientific achievements of scientists-predecessors.

The study used the following methods: historical, comparative, analysis, synthesis, and systematic approach.

The author analysed theoretical studies of the leading academic economists as well as regulatory acts of Ukraine, in particular, generally accepted accounting principles (standards), the author substantiated the difference between such concepts as “expenses” and “costs” both in matter and economic purpose.

The study provides and substantiates the improved definition of the category of «costs». Figs.: 2. Refs.: 12.

Key words: economic category, expenses, costs, resources, self-cost, production costs.

УДК 330.113.4

Економічна сутність категорії «витрати» / Шутько Т.І. // *Економіка АПК.* – 2016. – № 1. – С. 98.

Мета статті – дослідження та узагальнення поглядів представників економічної теорії, викладених у вітчизняних і зарубіжних джерелах, щодо економічної сутності витрат як економічної категорії, враховуючи наукові здобутки вчених-попередників.

У процесі дослідження використано такі методи: історичний, порівняння, аналіз, узагальнення, системний підхід.

Теоретично досліджено праці провідних учених-економістів і нормативні акти України, зокрема Положення (Стандарти) бухгалтерського обліку. Обґрунтовано відмінність понять «затрати» та «витрати» як за змістом, так і за економічним призначенням.

За результатами дослідження обґрунтовано вдосконалене визначення поняття «витрати». Рис.: 2. Бібліогр.: 12.

Ключові слова: економічна категорія, затрати, витрати, ресурси, собівартість, витрати виробництва.

УДК 330.113.4

Экономическая сущность категории «расходы» / Шутько Т.И. // *Экономика АПК.* – 2016. – № 1. – С. 98.

Цель статьи – исследование и обобщение взглядов представителей экономической теории, изложенных в отечественных и зарубежных источниках, по экономической сущности расходов как экономической категории, учитывая научные достижения ученых-предшественников.

В процессе исследования использованы такие методы: исторический, сравнения, анализ, обобщение, системный подход.

Теоретически исследованы работы ведущих ученых-экономистов и нормативные акты Украины, в частности Положения (стандарты) бухгалтерского учета. Обосновано отличие понятий «затраты» и «расходы» как по содержанию, так и по экономическому назначению.

По результатам исследования обосновано усовершенствованное определение понятия «расходы». Илл.: 2. Библиогр.: 12.

Ключевые слова: экономическая категория, затраты, расходы, ресурсы, себестоимость, издержки производства.

* * *